

СИЛАБУС	УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНІСТЬ І КУЛЬТУРА	
SYLLABUS	UKRAINIAN STATEHOOD AND CULTURE	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	ОК 02	
Освітній рівень Level of Education	бакалаврський (перший) Bachelor's (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	19	Архітектура та будівництво Architecture and construction
Спеціальність Field of Study	192	Будівництво та цивільна інженерія Construction and civil engineering
Освітня програма Degree Programme	Будівництво та цивільна інженерія Construction and civil engineering	

Рівне – 2025

Силабус навчальної дисципліни «Українська державність і культура» для здобувачів першого бакалаврського рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Будівництво та цивільна інженерія», ОПП. Спеціальність 192 «Будівництво та цивільна інженерія». Рівне. НУВГП. 2025 р., 19 с.

ОПП на сайті університету: https://ep3.nuwm.edu.ua/30310/1_2024.pdf

Розробники силабусу:

Гуменюк Світлана Миколаївна, к. філос. наук, доцент, доцентка кафедри журналістики та українознавства.

Хряпченко Валентина Павлівна, к.ю.н., доцентка кафедри конституційного права та галузевих дисциплін.

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 6 від 13.12. 24.

Завідувач кафедри: Малевич Леся Дмитрівна,
кандидат філологічних наук, доцент.

Гарант освітньої програми: Караван Віктор Васильович, доцент кафедри промислового, цивільного будівництва та інженерних споруд, к.т.н., доцент.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІБА 21.01.2025р.
Протокол №4

Голова науково-методичної ради з якості ННІБА
Макаренко Руслан Миколайович, професор, к. т. н.

Попередня версія силабуса - <https://ep3.nuwm.edu.ua/25390/1/06-10-143S.pdf>

©Гуменюк С.М., 2025

©Хряпченко В.П., 2025

©НУВГП, 2025

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Будівництво та цивільна інженерія
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія
Рік навчання, семестр	Денна форма: 1-ий рік, 2-ий семестр Заочна форма: 2-ий рік, 4-ий семестр
Кількість кредитів	4
Лекції:	Денна форма: 34 години (20 +14) Заочна форма: 2 години
Практичні заняття:	Денна форма: 28 годин (22 +6) Заочна форма: 10 годин;
Самостійна робота:	Денна форма: 58 годин Заочна форма: 108 годин
Курсова робота:	ні
Форма навчання	Денна Заочна
Форма підсумкового контролю	Залік

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

	Гуменюк Світлана Миколаївна, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри журналістики та українознавства
Лектори	
Вікіситет	Гуменюк Світлана Миколаївна — Wikisitet (nuwm.edu.ua)
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-3505-9585

Канали комунікації	s.m.humeniuk@nuwm.edu.ua <i>Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
	<i>Хряпченко Валентина Павлівна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного права та галузевих дисциплін</i>
Вікіситет	https://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Хряпченко_Валентина_Павлівна
ORCID	https://orcid.org/my-orcid?orcid=0009-0003-5987-6074
Канали комунікації	v.p.khriapchenko@nuwm.edu.ua
Мова викладання	<i>українська</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ	
Анотація навчальної дисципліни, в т. ч. мета та цілі	

Для сучасного фахівця не можливо не знати основних етапів українського державотворення, особливо в умовах повномасштабної російської воєнної агресії проти України. Ця агресія супроводжується ідеологічною та інформаційною експансією, отже вивчення навчальної дисципліни «Українська державність і культура» є надзвичайно важливим і вкрай необхідним засобом захисту державних інтересів у духовній сфері та засобом впливу на національну свідомість студентської молоді.

Дисципліна розглядає актуальні для сьогодення питання, а саме:

- традиції державотворчих процесів на українських землях;
- становлення української нації, формування самобутньої і неповторної національної культури;
- роль і місце української держави й культури в європейському полікультурному просторі та інші.

Державність аналізується як комплекс інститутів економіки, політики, культури, які діють на території, населеній національним колективом, які зв'язують його в компактну цілість та забезпечують його розвиток у сучасному і майбутньому.

Навчальна дисципліна «Українська державність та культура» складається з III модулів:

I «Традиції державотворення в Україні: історія та сучасність»,

II «Українська державність та культура у європейському полікультурному просторі»,

III «Основи державності та права». Основна мета викладання дисципліни «Українська державність і культура».

Мета дисципліни полягає в глибокому аналізі традицій українського державотворення, показі самобутності українського народу, його історії та культури; формуванні у студентів бачення державотворчих процесів в Україні та сприйняття її культури, як невід'ємної складової світового історичного процесу та світової культурної спадщини, а також в отриманні глибоких і міцних знань в сфері державно-правових явищ.

Основні завдання: - проаналізувати традицію державності на території України; - визначити роль і місце України глобалізаційних та євроінтеграційних процесах;

- розкрити умови формування та розвитку української культури, як самобутньої культури українців;

- показати розвиток української культури, як частини всесвітнього історичного та культурного процесу;

- розвивати навички дослідницької роботи з джерелами та об'єктивного аналізу історичних фактів;

- виховувати патріотичні почуття та шанобливе ставлення до історичного минуло українського народу, постатей та діячів культури. - з'ясувати основні свої права та обов'язки як члена суспільства;

- ознайомити з цінностями вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, принципів європейської демократії та поваги до прав громадян, враховувати їх при прийнятті рішень;

- дати знання про можливі способи захисту прав та інтересів громадян у різних правових ситуаціях;

- вміти використовувати на практиці основні положення законодавства як національного так і міжнародного.

Цілями вивчення модулю з основ Української державності та культури є опанування та набуття знань з Основи державності, їх ролі та значення; з'ясування основних своїх прав і обов'язків як члена суспільства; розуміння цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; знання про можливі способи захисту прав та інтересів громадян у різних правових ситуаціях; розуміння принципів європейської демократії та поваги до прав громадян, враховувати їх при прийнятті рішень; вміння використовувати на практиці основні положення законодавства як національного так і міжнародного.

Методи та технології навчання

Методи: демонстрація, мозковий штурм, аналіз ситуації;
Технології: імітаційні (рольові та ділові ігри).
Неімітаційні (розгляд проблемних питань, демонстрація відео, презентацій).
Робота в малих групах (команді).
Аналіз конкретних ситуацій (case study).
Консультації

Засоби навчання

Мультимедіа, відео і звуковідтворююча, проекційна апаратура, комп'ютерні системи та мережі, бібліотечні фонди.

Посилання на розміщення освітньої компоненти на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4326>

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі будівництва та цивільної інженерії

Загальні компетентності

ЗК 03 - Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 07 - Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 08 - Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 09 - Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 10 - Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК 11 - Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ЗК 12 - Здатність до ініціативності, генерування нових ідей, адаптації та дій в нових ситуаціях (креативність), працювати як самостійно, так і в команді, мобілізувати ресурси та створювати цінність, планувати, організовувати та управляти власною діяльністю.

ЗК 13 - Здатність володіти навичками публічних виступів, ведення переговорів, професійної та наукової дискусії, підготовки та демонстрації результатів дослідження.

Програмні результати навчання (ПРН)

РН 01 – Застосовувати основні теорії методи та принципи математичних, природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук, сучасні моделі, методи та програмні засоби підтримки прийняття рішень для розв'язання складних задач будівництва та цивільної інженерії.

РН 02 - Брати участь у дослідженнях та розробках у сфері архітектури та будівництва.

РН 03 – Презентувати результати власної роботи та аргументувати свою позицію з професійних питань, фахівцями і нефахівцями, вільно спілкуючись державною та іноземною мовами. Виявляти ініціативу і підприємливість, бути критичним і самокритичним, вміти працювати як самостійно, так і в команді. Набуття практичних навичок із планування, організації, фінансового забезпечення власною діяльністю. Знати та володіти інструментами для формування та валідації підприємницької ідеї.

Структура та зміст навчальної дисципліни

Традиції державотворення в Україні: історія та сучасність

<p><i>Лекцій-2</i> <i>Практичних-2</i> <i>РН-1</i> <i>РН-2</i> <i>РН-3</i> <i>Література: 1, 2, 9, 14</i></p>	<p>Тема 1. Державотворчі процеси у давню та середньовічну добу. Київська Русь. Галицько-Волинське князівство. Зародження державницьких традицій на українських землях. Виникнення та становлення Русі-України. Формування та суспільно-політичний розвиток Київської Русі. Утворення Галицько-Волинського князівства та особливості його розвитку. Русь-Україна. Галицько-Волинське князівство в системі відносин середньовічних держав Східної Європи. Практичне заняття 1. Стародавні держави в Україні. Київська Русь. Галицько-Волинське князівство.</p>
<p><i>Лекцій-2</i> <i>Практичних-2</i> <i>РН-1</i> <i>РН-2</i> <i>РН-3</i> <i>Література: 1, 2, 9, 14, 12, 26</i></p>	<p>Тема 2. Козацько-гетьманська державність у XVII-XVIII ст. Відродження української державності в середині XVII ст. Державно-політичний розвиток Гетьманщини у II половині XVII – XVIII ст. Запорізька Січ та її політичний устрій. Гетьманщина в системі міжнародних відносин. Обмеження автономії та ліквідація козацько-гетьманської державності. Практичне заняття 2. Козацько-гетьманська держава у XVII-XVIII ст.</p>
<p><i>Лекцій-2</i> <i>Практичних-2</i> <i>РН-1</i> <i>РН-2</i> <i>РН-3</i> <i>Література: 1, 2, 9, 14, 16</i></p>	<p>Тема 3. Боротьба за українську державність у 1917-1921 рр. Активізація українських національно-державотворчих тенденцій в контексті розвитку загальноросійських демократичних процесів. Українська Народна Республіка часів Центральної Ради. Універсали Центральної Ради. Гетьманський переворот. Українська держава гетьмана Павла Скоропадського: внутрішня та зовнішня політика, причини падіння. Утворення Західноукраїнської народної республіки та її державне будівництво. УНР періоду Директорії. Акт Злуки 22.01.1919 р. Проголошення більшовицької УСРР. Боротьба за владу в Україні в 1919-1920 рр. Причини поразки української національної революції 1917-1921 рр. Практичне заняття 3. Боротьба за українську державність у 1917-1921 рр.</p>

<p style="text-align: center;">Лекцій-2 Практичних-2 РН-1 РН-2 РН-3</p> <p>Література: 1, 2, 9, 14, 16</p>	<p>Тема 4. Радянська модель української державності та її трансформації у 1921-1991 рр. Форма і суть української радянської державності. Національна радянська державність як політичний феномен. Утворення Союзу РСР. Національне відродження 1920-х рр. «Розстріляне відродження» 1930-х рр. Західноукраїнські землі в складі Польщі, Чехословаччині та Румунії у міжвоєнний період. Карпатська Україна. Друга світова війна та її вплив на розвиток державницьких ідей в українському суспільстві. Особливості суспільно-політичного розвитку УРСР у 2-й половині 1940-х - 1980-х роках. Колапс СРСР. Створення нової політичної ситуації в Україні на межі 1980-х – 1990-х рр. Проголошення незалежності України. Практичне заняття 4. Радянська модель української державності та національно-визвольний рух у 1921-1991 рр.</p>
<p style="text-align: center;">Лекцій-2 Практичних-2 РН-1 РН-2 РН-3</p> <p>Література: 1, 2, 9, 14, 16</p>	<p>Тема 5. Україна - суверенна держава. Глобалізаційні та євроінтеграційні процеси. Державне будівництво в Україні. Л. Кравчук. Конституційний процес. Л. Кучма. Політична криза в Україні 2000-2002 роках. Президентські вибори 2004 р. «Помаранчева революція». Президентство В. Ющенко (2005-2010 рр.) та В. Януковича (2010-2014 рр.). Революція гідності. Повалення режиму Януковича. Окупація та анексія Криму РФ. Президентські вибори 2014. Президентство П. Порошенка (2014-2019 рр). Російсько-українська війна. Прихід до влади В. Зеленського. Україна в глобалізаційних та євроінтеграційних процесах. Співпраця з ЄС та НАТО. Військове вторгнення росії в Україну 2022 року. Практичне заняття 5. Україна - суверенна держава. Глобалізаційні та євроінтеграційні процеси.</p>
<p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Українська державність та культура в європейському полікультурному просторі</p>	
<p style="text-align: center;">Лекцій-2 Практичних-2 РН-1 РН-3 РН-2</p> <p>Література: 1, 2, 9, 14, 16</p>	<p>Тема 6. Давня і середньовічна культура. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства. Християнство як чинник нових культурних процесів. Писемність. Освіта і наука. Літописання. Література. Право та законодавство. Архітектура. Культові споруди. Монументальний живопис. Мистецтво мозаїки. Фрески. Іконопис. Книжкова мініатюра. Художнє ремесло. Музична культура. Практичне заняття 6. Формування культурної багатоманітності України: у стародавніх і середніх віках.</p>

<p>Лекцій-2 Практичних-4</p> <p>РН-1 РН-02 РН-03</p> <p>Література: 1, 2, 5, 9, 11, 12</p>	<p>Тема 7. Доба ренесансу та бароко Українська культура доби Ренесансу. Відродження та поширення гуманістичних ідей в духовній культурі. В.К. Острозький і його роль в відродженні української культури. Розвиток освіти і науки. Острог – культурно-освітній центр. Архітектура Ренесансу. Українська культура в II половині XVII – XVIII ст. Освіта, наука, книгодрукування. Література, музична культура, усна народна творчість. Внесок українців в розбудову Російської імперії. Визначні архітектурні пам'ятки доби козацького бароко, рококо. Живопис. Школи іконопису і гравюри. Мистецтво портрета. Практичне заняття 7. Культура України доби ренесансу. Практичне заняття 8. Культура України доби Бароко. Козацьке Бароко.</p>
<p>Лекцій-2 Практичних-2</p> <p>РН-01 РН-02 РН-03</p> <p>Література: 1, 2, 3,5, 9, 14, 16</p>	<p>Тема 8. Національно-культурне відродження наприкінці XVIII – на початку ХХ ст. Особливості розвитку української культури в складі Російської та Австро-Угорської імперій. Періоди культурно-національного відродження. Освіта. Наука. Інтелектуальний і культурний рух 1850 – 1870-х рр. Література. Музика. Театральне мистецтво. Архітектура класицизму та ампіру. Палацово-паркова архітектура. Еклектизм. Оперні театри в Києві, Одесі, Львові. Українські благодійники та меценати. Архітектура модерну. Живопис. Практичне заняття 9. Національно-культурні процеси в ХІХ - на початку ХХ ст. Становлення модерної нації.</p>
<p>Лекцій-2 Практичних-2</p> <p>РН-01 РН-02 РН-03</p> <p>Література: 1, 2, 4, 9, 14, 16, 25</p>	<p>Тема 9. Національна культура в ХХ-ХХІ ст.: здобутки, втрати, перспективи. Особливості розвитку культури. Здобутки і втрати в українській культурі радянської доби. Тенденції розвитку архітектури та образотворчого мистецтва. Культурне та духовне життя наприкінці ХХ ст. – початку ХХІ ст. Церква в Україні. Проблема підняття престижу української культури, входження її в світовий культурний простір, розширення й інтенсифікації міжнародних культурних зв'язків. Практичне заняття 10. Українська культура в новітню добу світових війн та революцій (перша половина ХХ ст.).</p>
<p>Лекцій-2 Практичних-2</p> <p>РН-01 РН-02 РН-03</p> <p>Література: 1, 2, 9, 14, 16</p>	<p>Тема 10. Українська діаспора та її внесок у розвиток державності та культури. Поняття «українська діаспора» та хвилі еміграції. Культурна праця української діаспори в Західній та Центрально-Східній Європі. Культурне життя української діаспори в Америці та Австралії. Культура східної діаспори. Внесок української діаспори в становлення незалежної України. Практичне заняття 11. Особливості культури української діаспори.</p>
<p align="center">ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Основи державності та права</p>	

<p><i>Лекцій-4 Практичних-2 РН-01 РН-02 РН-03</i></p> <p><i>Література: 6, 7, 19, 20, 21</i></p>	<p>Тема 11. Основи держави Основні закономірності виникнення держави. Теорії походження держави. Поняття та ознаки держави. Апарат держави. Функції держави. Суверенітет держави. Форма держави: загальна характеристика. Механізм держави. Громадянське суспільство та соціально-правова держава. Правова соціальна держава.</p> <p>Практичне заняття 12. Загальне вчення про державу. Україна як суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава.</p>
<p><i>Лекцій-2 Практичних-0 РН-01 РН-02 РН-03</i></p> <p><i>Література: 3, 6, 7,8, 23, 24</i></p>	<p>Тема 12. Основи теорії права Основні ознаки права. Право в системі соціальних норм. Система права, її структурні елементи. Норми права: загальна характеристика. Джерела права. Характеристика нормативно-правових актів. Правова культура.</p>
<p><i>Лекцій-4 Практичних-2 РН-02 РН-01 РН-03</i></p> <p><i>Література: 3, 6, 7, 23, 24</i></p>	<p>Тема 13. Здійснення права Правовідносини. Правомірна поведінка. Правопорушення. Юридична відповідальність: поняття, мета, ознаки та види. Законність і правопорядок.</p> <p>Практичне заняття 13. Загальне вчення про право. Здійснення права</p>
<p><i>Лекцій-4 Практичних-2 РН-01 РН-2 РН-03</i></p> <p><i>Література: 6, 7, 8, 22</i></p>	<p>Тема 14. Конституційні права в Україні Поняття конституційного права України, його предмет та методи. Закріплення державного, народного і національного суверенітету в Декларації про державний суверенітет України. Акт проголошення незалежності України. Конституція як Основний Закон України. Державні символи України. Характеристика понять «людина», «особистість», «громадянин». Права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні. Міжнародні стандарти в галузі прав людини. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини.</p> <p>Практичне заняття 14. Конституція України – Основний Закон держави</p>

Порядок та критерії оцінювання

На семінарських заняттях контроль знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни проводиться в усній формі. За роботу на семінарському занятті, зокрема виступ (грунтовна доповідь) та участь у дискусії з проблемних питань (аргументовано висловлена власна позиція) можна отримати максимально - 4 бали.

Контроль самостійної роботи проводиться за допомогою перевірки та захисту реферату, мультимедійної презентації або есе за обраною темою. Загальний обсяг 8-10 сторінок. Робота може бути рукописною або друкованою і виконується українською мовою.

Захист відбувається у терміни, спільно обумовлені здобувачем вищої освіти і викладачем.

Засвоєння матеріалу 2 змістових модулів перевіряється письмово, розв'язанням тестових завдань.

Модульний контроль знань проводиться в системі Moodle. Максимальний бал за написання модульних контролів: МК1 (20 балів) та МК2 (20 балів).

Всього – 40 балів.

Якщо здобувач успішно написав 2 модульні контролі і має високий бал за поточне оцінювання, то він отримує залік автоматично. У разі не написання модульних контролів або ж отримання низьких балів за них, то здобувач складає письмовий залік у тестовій формі через ННЦНО НУВГП. У таких випадках результати модулів скасовуються.

Модульний та підсумковий контроль знань проводиться в системі Moodle.

Бали за перший рівень – 12, другий – 6, третій – 2.

Всього 20 балів.

З навчальної дисципліни також передбачено отримання **додаткових балів**:

1. Участь з доповіддю за тематикою навчальної дисципліни на конференції – до 10 балів.

2. Написання статті в збірник наукових праць – до 10 балів.

3. Участь у I етапі Всеукраїнської олімпіади з історії України – до 5 балів.

Загальна оцінка з навчальної дисципліни розраховується як арифметична сума набраних балів (не більше 100 балів) за всі види навчальних та додаткових завдань.

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі вищої освіти залучені до реалізації наукових індивідуальних тем досліджень. Зокрема, в освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладача та здобувачів:

1. Гуменюк С.М. *Концепція полемічної літератури у творчості Дмитра Чижевського*. Філологічний дискурс: збірник наукових праць. Серія: «Літературознавство». Хмельницький, 2018. Вип. 8. С.17-25.
2. Гуменюк С. М., Муляр В. Г., *Іван Марчук - художник, громадянин, особистість*. Сучасні проблеми гуманітаристики: світоглядні пошуки, комунікативні та педагогічні стратегії: Матеріали VII Всеукр. наук.-практ. конфер. Рівне: РІКУП НАНУ, 2017. С. 164-166.
3. Гуменюк С.М., Киричук Б.С. *Роль магдебурзького права для політичного, економічного та культурного становлення Острога у XVI-XVII столітті*. Науковий вісник Уж НУ. Серія “Право”. Випуск 80(6). 2023 рік. (Фах.)
4. Гуменюк С. Криловець М. *Творчий внесок Олександра Бобришева у розвиток світової акварелістики*
URL: <https://nuwm.edu.ua/nni-em/news/ikh-naukova-konferentsiia-problemy-suchasnoi-ukrainistyky-ta-zhurnalistyky>
5. Гуменюк С.М., Українець С.Я. *Ісихазм як концептуальна основа українського кордоцентризму*. Епістемологічні дослідження у філософії, соціальних і політичних науках. Том 6 № 2 (2023). С.3-10.
<https://visnukpfs.dp.ua/index.php/PFS/article/view/1136>
6. Гуменюк С.М. *Творчість Сковороди у дзеркалі барокової епохи: софійність та адорація мистецтва*. Сучасні проблеми україністики та журналістики : збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 26-27 травня 2022 р., Рівне : НУВГП, 2023. С.165-174.
<https://ep3.nuwm.edu.ua/25437/>
7. Гуменюк С.М. *Ірина Гойська: освітянський, меценатський та релігійний слід у культурному житті Волині першої половини XVII ст.* Сучасні проблеми гуманітаристики: Світоглядні пошуки, комунікативні та педагогічні стратегії: Матеріали XI Всеукр. наук.-практ.конфер. Редкол. Бошицький Ю.Л., Українець С.Я. Рівне: РІКУП НАНУ, 2024.
8. Гуменюк С.М., Кальченя В.С. *Творчі ініціативи Євгена Шморгуна та їх вплив на культурне життя Рівненщини*. Сучасні проблеми гуманітаристики: світоглядні пошуки, комунікативні та педагогічні стратегії: Матеріали XI Всеукр. наук.-практ.конфер. Редкол. Бошицький Ю.Л., Українець С.Я. Рівне: РІКУП НАНУ, 2024.
9. Гуменюк С. М. *Ісаакій Святогорець: ісихазм та головні академічні освітні проекти*. Сучасні проблеми гуманітаристики: світоглядні пошуки, комунікативні та педагогічні стратегії: Матеріали IX Всеукр. наук.-практ. конфер. Редкол. Бошицький Ю.Л., Українець С.Я., Малевич Л.Д. Рівне: РІКУП НАНУ, 2019. С.24-30. <https://ep3.nuwm.edu.ua/17098/3/https://>

10. Хряпченко В.П. Від критеріїв поділу системи права на галузі до комплексних галузей права. *Актуальні проблеми політики*. 2015. Вип. 55. С. 307–317.
11. Хряпченко В.П. Генезис наукових розробок комплексних галузей права Гуменюк, С. М. *Острозький православний традиціоналізм: світоглядні пошуки та орієнтири..* НУВГП, Рівне, Україна, 2013.
12. Гуменюк С.М. *Концепція полемічної літератури у дослідженнях. Митна справа*. 2015. № 5(2). С. 28–37.
13. Хряпченко В.П. Розуміння комплексних галузей українського права. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Право». 2016. Вип. 36. Т.1. С. 27–32.
14. Хряпченко В.П. Різноманітні моделі галузей права як прояв креативності в сучасній юриспруденції. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія «Юриспруденція». 2016. Вип. 20. С. 12–16.
15. Хряпченко В.П. Комплексні галузі права в різноманітній моделі системи права. *Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку держави та права в умовах євроінтеграції: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 20 трав. 2016 р.)* : у 2 т. Т. 1. Одеса: Юрид. л-ра, 2016. С. 82–85.
16. Хряпченко В.П. Моделі системи права в сучасній юриспруденції. *Особливості нормотворчих процесів в умовах адаптації законодавства України до вимог Європейського Союзу: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Херсон, 3–4 черв. 2016 р.)*. Херсон: Гельветика, 2016. С. 29–33.
17. Хряпченко В.П. Моделювання галузевої цілісності українського права. *Сучасні міждисциплінарні дослідження: Правова урбаністика: матеріали наук.-практ. інтернет-конф. (м. Одеса, 26 груд. 2016 р.)*. С. 75–80. URL: http://onua.edu.ua/downloads/nauka/2016_12_26-konf-tgp.pdf.
18. Хряпченко В.П. Концепт галузевої цілісності права в сучасній юриспруденції : матеріали ХХ Ювілейної міжнар. звіт. конфер. юних юристів, студ., аспір. і молод. вчених, присвяченій 20-річчю Національного університету «Одеська юридична академія» та 170-річчю Одеської школи права (м. Одеса, 12 трав. 2017 р.). Одеса : Фенікс, 2017. С. 63–65.
19. Хряпченко В.П. *Актуальні проблеми цивільного права України у контексті євроінтеграції. Успіхи і досягнення у науці. Серія «Право». № 8 (8) 2024, С. 214-225.* <http://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/15736>
20. Хряпченко В.П. *Євроінтеграція України і змістовне наповнення принципів цивільного права як основи розвитку цивільних правовідносин. Наука і техніка сьогодні. Серія «Право». Вип. № 11 (39) 2024. С. 225-236.* <http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/15848>
21. Хряпченко В.П. Роль міжнародних організацій в національній безпеці України. *Україна-2024: глобальні та регіональні виклики: Збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції, м. Рівне, 11 жовтня 2024 р. / за заг. редакцією О. А. Мітчук. Рівне, Навчально-науковий інститут права Національного університету водного господарства та природокористування, 2024. С. 246-249.*
22. Хряпченко В.П., Калюшик О.В. *Баланс приватних та публічних інтересів у правовому регулюванні під час воєнного стану: виклики та перспективи. Україна-2024: глобальні та регіональні виклики: Збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції, м. Рівне, 11 жовтня 2024 р. / за заг. редакцією О. А. Мітчук. Рівне, Навчально-науковий інститут права Національного університету водного господарства та природокористування, 2024. С. 258-261.*
23. Хряпченко В.П., Лисий В.І. *Аналіз практики верховного суду в регулюванні цивільних та сімейних правовідносин. Україна-2024: глобальні та регіональні виклики: Збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції, м. Рівне, 11 жовтня 2024 р. / за заг. редакцією О. А. Мітчук. Рівне, Навчально-науковий інститут права Національного університету водного господарства та природокористування, 2024. С. 261-264.*
24. Хряпченко В.П., Блошкіна О.О. *Актуальні проблеми цивільного судочинства у справах щодо визнання особи недієздатною та встановлення над нею опіки. Україна-2024: глобальні та регіональні виклики: Збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції, м. Рівне, 11 жовтня 2024 р. / за заг. редакцією О. А. Мітчук. Рівне, Навчально-науковий інститут права Національного університету водного господарства та природокористування, 2024. С. 255-258.*
25. Хряпченко В.П., Багатко А.С. *Інтеграція Штучного інтелекту в систему судів цивільної юрисдикції: перспективи та виклики. Україна-2024: глобальні та регіональні виклики: Збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції, м. Рівне, 11 жовтня 2024 р. / за заг. редакцією О. А. Мітчук. Рівне, Навчально-науковий інститут права Національного університету водного господарства та природокористування, 2024. С. 249-252.*
26. Хряпченко В.П., Багатко А.С. *Вплив європейської інтеграції України на процедуру визнання та виконання рішень іноземних судів. Україна-2024: глобальні та регіональні виклики: Збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції, м. Рівне, 11 жовтня 2024 р. / за заг. редакцією О. А. Мітчук. Рівне, Навчально-науковий інститут права Національного університету водного господарства та природокористування, 2024. С. 252-255.*

Базова література

1. Історія України: суспільство, культура, державність Навчальний посібник / П. Вербицька, Я. Лисейко, І. Хома, В. Банах, Р. Кузьмин. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 268 с.
2. Історія української культури: навч. посібник / за ред. В.М. Грома. Рівне, 2012. 288 с.
3. Правова доктрина України у 5 т. Т. 1. Загальнотеоретична та історична юриспруденція / заг. ред. О. В. Петришина. Харків, 2018. 976 с.
4. Борисова О., Климів А. Історія української державності у 2 томах. Київ, 2018. 464 с.
5. Зинкевич Р., Ратушна О., Нагірняк А. Історія української державності та культури. Львівська політехніка. Львів, 2020. 240с.
6. Крестовська Н. М., Матвеева Л. Г. Теорія держави і права. Підручник, практикум, Тести. 2-ге вид., випр. І доповн. Київ: Юрінком Інтер, 2022. 584 с.
7. Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права: навч. посібн. Львів: Львів ДУВС, 2020. 268 с.
8. Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

Допоміжна література

9. Бойко О.Д. Історія України. 7-е видання. Київ, 2021, 720 с.
10. Історія та культура України: навч. посібник. Харків, 2017, 108 с.
11. Яковенко Наталя. Українська шляхта з кінця XIV до середини XVII століття. Волинь і центральна Україна. Київ:Критика, 2008.470 с.
12. Гуменюк, С. М. Острозький православний традиціоналізм: світоглядні пошуки та орієнтири. НУВГП, Рівне, Україна, 2013.
13. Горник В., Кравченко С. Взаємодія держави та громадянського суспільства у запобіганні корупції як чинник національної безпеки. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Державне управління. 2018. Т. 29(68), № 3. С. 123-130.
14. Грицак Я. Нарис історії України. Київ, 2019. Гуржій О., Чухліб Т. Гетьманська Україна. Т. 8. Київ, 1999.
15. Котляр М. Галицько–Волинська Русь. Т. 5. Київ, 1998.
16. Рубльов О С., Реєнт О. П. Українські визвольні змагання 1917-1921 рр. Т.10. Київ, 1999.
17. Сироїд Т. Л. Міжнародний захист прав людини : навч. посіб. Харків, 2019, 310 с.
18. Святоцький Олександр. Українська державність: поняття, основні ознаки, символи, атрибути, витоки та етапи становлення. Газета «Голос України», 23 лютого 2019 р.
19. Бондаренко Н. О. Громадянське суспільство в Україні: історико-правові аспекти становлення та розвитку. *Форум права*. 2017. № 5. С. 57-63.
20. Бостан С. К. Форма державного правління: закономірності, тенденції, особливості розвитку. *Право України*. 2014. № 8. С. 27-38.
21. Гарасимів Б. Моделі громадянського суспільства: проблема взаємодії людини і держави. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Юридичні науки. 2017. № 861. С. 97-104.
22. Джураєва О. О. Динаміка сучасної держави: загальнотеоретичний аспект. *Lex Portus*. 2018. № 2. С. 190-201.
23. Заєць А. Концепція правової держави і верховенства права в українській правовій доктрині. *Право України*. 2013. № 9. С. 243-269.
24. Степаненко К. В. Правова система України: вітчизняна правова традиція та проблеми трансформації. 2018. Проблеми законності. Випуск 140. С. 26-34.
25. Гуменюк С.М. Неогуманістичні проекти у контексті глобалізаційних процесів: виклики та перспективи. Сучасні проблеми гуманітаристики: світоглядні пошуки, комунікативні та педагогічні стратегії. Матеріали VIII Всеукр. наук.-практ.конфер. Редкол. Рівне: РІКУП НАНУ, 2018. С. 68-71.
26. Гуменюк С.М. Острозькі стародруки як духовна платформа українського культурного світу. Могилянські читання 2015 року. Збірник наукових праць: Новітні дослідження культурної спадщини України. Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник. Ред. колегія: Л. П. Михайлина (голова) та ін. Київ : НКПІКЗ. Видавець Олег Філюк, 2016. С.15-22.

Дедлайни та перекладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється відповідно до «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУБГП». URL:<http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно з положеннями цього документу також реалізується право здобувача на повторне вивчення дисципліни або повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно з правилами, оприлюдненими на сторінці Навчально-наукового центру незалежного оцінювання за посиланням: <https://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan>.

Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE:<https://exam.nuwm.edu.ua/>.

Здобувачі вищої освіти також зобов'язані дотримуватися дедлайнів, встановлених для виконання усіх видів навчальних завдань, розміщених на сторінці курсу на платформі MOODLE.

Оцінювання

Поточний контроль (оцінювання усних і письмових відповідей на практичних заняттях, творчих завдань / проектів); оцінка за самостійну роботу; оцінка за тематичні термінологічні словники, модульні контрольні роботи (комп'ютерне тестування); підсумковий контроль (залік)

Методи навчання

Інформаційно-ілюстративний метод, метод проблемного викладу, тестовий метод, бліц-опитування, “круглі столи”, “Мозкові штурми”, екскурсії до виставкових зал, презентації, у тому числі і мультимедійні, використання комп'ютерних технологій.

Неформальна та інформальна освіта

Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно з відповідним положенням: <https://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdili/centr-neformaljnoji-osviti>.

Здобувачі можуть самостійно опанувати відкриті онлайн-курси на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn тощо.

При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними програмними результатами навчання за освітньою програмою «Право» та відповідали переліку питань за темами навчальної дисципліни «Українська державність і культура».

Правила академічної доброчесності

Здобувач вищої освіти має ознайомитися з «Кодексом честі» та прийняти його умови.

За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, здобувач позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.

Під час виконання окремих завдань за копіювання (списування) результатів інших здобувачів вищої освіти, здобувачу знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.

Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі здобувачів вищої освіти, документи Національного агентства щодо доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ: <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>.

В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.

Вимоги до відвідування

Здобувачу вищої освіти не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття.

При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4326>

Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.

Оновлення

За ініціативою викладача зміст даного курсу планується оновлювати щорічно, враховуючи найновіші наукові дослідження з проблем української державності та культури.

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

В НУВГП розроблені процедури для реалізації права здобувачам на академічну мобільність:

Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/>

Порядок перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/19458/>.

Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#n8>.

Здобувачі освіти мають доступ до таких міжнародних інформаційних ресурсів: <https://www.ufu-muenchen.de/uk><https://www.fas.harvard.edu/pages/degree-programs-courses>

*Лектор
к. філос. н., доцент*

Гуменюк Світлана Миколаївна,

*Лектор
к.ю.н., доцент*

Хряпченко Валентина Павлівна

Автор
Доцент КЖУ

Світлана ГУМЕНЮК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №520
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100